

Lokman Karasu,
Degree-seeking student of the Department of
Educational Institutions Management and Civil Service,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky,
Staroportofrankivska Str., 26, Odesa, Ukraine

SOME ASPECTS OF TOLERANT COMMUNICATION OF FOREIGN CITIZENS AT HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The author generalizes and systematizes the modern methods and tools of forming tolerant communication among foreign citizens. Basing on the scientific researches it is proved that rapprochement of cultures and overcoming misunderstandings are possible by means of upbringing a tolerant personality, ready for a dialogue with other socio-cultural community representations, his/her orientation to the tolerant communication. Tolerance is considered as a sense of indulgence and respect for other people's culture and opinion, which are opposite to his/her own. Along with that, tolerance allows free expression of thoughts and natural behavior by a representative of the other culture under conditions of respectful attitude towards the culture, behavior and thoughts of other people. Tolerant communication is characterized as communication when one person acknowledges human and functional importance of another one and vice versa. It is the expansion of the conscious sphere, realization of own uniqueness and understanding of other people's individuality, uniqueness of every situation of communication, etc. The author also presents tools of the method of situation analysis (capsule of culture, group of culture phenomena, analysis of the intercultural communication incident, culture adaptation and so on), the usage of the which will provide the development of the ability to accept cultural differences, forms of self-expression and ways of manifestation of human individuality, skills of constructive dialoguing, the ability to reflect own behavior and predict the corresponding reaction of a partner, increasing the efficiency of communication in a foreign environment. The aspiration of partners to equal constructive dialoguing is of a special importance in the tolerant foreign communication. The necessary condition for constructive dialoguing is developing a system of questions (ascertaining and specifying questions, open questions, reflecting question, relay questions). Successfulness and constructiveness of a dialogue depend on considering culturological and psychosocial context of the discussed problems. With this purpose special exercises are suggested, for example, conditionally motivated exercises (containing questions and answers, utterances, contextual talk); really motivated exercises (free discussion, role discussion, role play).

Keywords: tolerance, tolerant communication, tolerant personality.

Подано до редакції 22.01.15

УДК: 378 + 371.134

Олена Віталіївна Ковтун,
доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри англійської
філології і перекладу, Національний авіаційний університет,
просп. Космонавта Комарова, 1, Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Стаття присвячена розкриттю методики формування соціокультурної компетентності майбутніх перекладачів у процесі фахової підготовки. Уточнено сутність поняття «соціокультурна компетентність майбутніх перекладачів», з'ясовано її структуру (когнітивний, аксіологічний, особистісно-операційний, оцінно-рефлексивний компоненти). Представлено педагогічні умови формування соціокультурної компетентності майбутніх перекладачів (визнання студента суб'єктом формування соціокультурної компетентності; урахування особистісних особливостей студентів; використання особистісно-розвивального потенціалу предмета «іноземна мова»; наявність соціокультурної складової психолого-педагогічної компетентності викладача як показника готовності до організації процесу формування соціокультурної компетентності студентів). Розкрито етапи навчання з формування соціокультурної компетентності майбутніх перекладачів (етноцентричний, культурного самовизначення, діалогу культур).

Ключові слова: майбутні перекладачі, соціокультурна компетентність, педагогічні умови, етапи формування соціокультурної компетентності.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Приєднання України до Болонського процесу, поживлення міжнародного співробітництва в галузі освіти вимагає глибокого переосмислення процесу підготовки майбутніх перекладачів як фахівців, що покликані сприяти зближенню різних народів, розумінню і прийняттю ними розмаїття довколишнього світу. Перек-

ладачі повинні бути компетентними в усіх сферах життєдіяльності країни, мову якої вони вивчають, глибоко знати її культуру і традиції. У цьому зв'язку серед компетенцій, що набувають усе більшої значущості в діяльності перекладача, необхідно виокремити соціокультурну компетенцію, яка забезпечує високий рівень загальної культури фахівця, а також ефек-

тивне спілкування представників різних культур. Зазначена компетенція включена Радою Європи до кола ключових [3]. Володіння соціокультурною компетенцією необхідне перекладачеві, оскільки він покликаний виконувати функцію «медіатора культур» (Г. Єлізарова), гнучко і вміло керувати процесами міжкультурної взаємодії, психологічно точно і відповідно до ситуації вступати в спілкування, використовувати сформовану соціокультурну компетенцію для реалізації перекладацької стратегії, прогнозувати можливі шляхи розвитку комунікативної ситуації, в межах якої здійснюється його професійна діяльність.

Ступінь розробки проблеми. У сучасній науковій літературі досліджено проблеми компетентності фахівця (Е. Зеєр, І. Зимня, О. Пометун, Ю. Татур та ін.); соціокультурного підходу в навчанні (Є. Верещагін, В. Костомаров, В. Сафонова, С. Тер-Мінасова, Є. Кавнатська та ін.); професійної підготовки майбутніх перекладачів (В. Вілс, Н. Гарбовський, А. Гудманян, Л. Гуревич, В. Карабан, В. Комісаров, Л. Латишев, В. Сафонова, І. Халєєва та ін.). Окремі аспекти формування соціокультурної компетентності студента-майбутнього перекладача порушувалися у працях Л. Брацуна, В. Комісарова, Л. Латишева, І. Рябової, В. Сафонової, І. Ярцевої, водночас до теперішнього часу чітко не визначені структура і зміст соціокультурної компетентності майбутнього перекладача, не розроблена ефективна модель формування соціокультурної компетенції в освітньому процесі вишу.

Мета статті полягає у розробці теоретичних і практичних аспектів формування соціокультурної компетентності майбутніх перекладачів у процесі фахової підготовки у вищому навчальному закладі.

Виклад основного матеріалу. Пошук шляхів удосконалення професійної підготовки майбутніх перекладачів у виші вбачаємо у формуванні в них ключових і професійних компетентностей, тобто в організації навчання на засадах компетентнісного підходу, який найбільш глибоко відображає модернізаційні процеси, що нині відбуваються в усіх країнах Європи. Застосування компетенцій як головних цільових настанов у підготовці фахівців із вищою освітою означає істотний зсув у бік особистісно зорієнтованого навчання, спробу реалізувати діяльнісно-практичну і культурологічну складові освіти, перейти від предметної диференціації до міждисциплінарної інтеграції. Компетентнісний підхід спрямований на всебічну підготовку індивіда не тільки як фахівця-філолога, професіонала своєї справи, а й як особистості, стимулює до самовдосконалення, творчого ставлення до роботи, гуманістичної поведінки в соціумі.

Упродовж останнього часу компетентнісний підхід усе міцніше входить у практику викладання іноземних мов. Однак ті ключові компетенції, що фігурують у «Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти», а також представлені в навчальних програмах, лише частково відображають професійні компетенції перекладача. Слід зазначити, що поряд з ос-

новними видами мовленнєвої діяльності (розуміння усного і писемного мовлення, говоріння та письмо) в цих документах у термінах компетентнісного підходу описується ще один вид мовленнєвої діяльності – посередництво, до якого, безумовно, належить і переклад. З урахуванням вищевикладеного актуальним можна вважати застосування компетентнісного підходу у підготовці перекладачів.

Ще одним аргументом на користь цього підходу є прикладний і посередницький характер перекладацької діяльності, а також її включеність у міжнародний (зокрема, загальноєвропейський) контекст. Саме цей підхід максимально адаптований до досягнення цілей сучасної перекладацької освіти: оптимізації підготовки перекладачів у ВНЗ, актуалізації кваліфікації перекладачів відповідно до сучасних умов ринку перекладу, розширення міжнародних контактів у сфері підготовки перекладачів між вишами України та Європи. Застосування компетентнісного підходу на практиці дозволяє створити адаптовані до сучасних умов програми курсів перекладу та суміжних дисциплін; розробити релевантні системи параметрів оцінки якості перекладу; гармонізувати навчальні плани та критерії академічної успішності, прийняті у вишах України та Європи. Компетентнісний підхід передбачає цілісний досвід розв'язання життєвих проблем, виконання ключових функцій, соціальних ролей, компетенцій. На перше місце висувається не професійна інформованість студентів, а вміння вирішувати проблеми, що виникають у пізнанні, при освоєнні техніки і технології, в ситуаціях самоорганізації, морального вибору і самооцінки.

Компетентнісний підхід несе в собі зміну освітньої парадигми, що зумовлена низкою причин. По-перше, змінився підхід до основної функції освіти. Вважається, що основна функція освіти сьогодні – не передача певної кількості знань, а створення умов вільного розвитку незалежної творчої індивідуальності. На думку науковців (Д. Іванов, Ю. Татур, І. Фрумін), компетентнісний підхід визначається як підхід, який акцентує увагу на результаті освіти, при цьому під результатом розуміють не суму засвоєної інформації, а здатність людини діяти в різних проблемних ситуаціях. Гуманізація і гуманітаризація освіти покликані допомогти здійснити в характері мислення людини поворот від фрагментарного до цілісного сприйняття світу в широкому культурному контексті. По-друге, характерною особливістю сучасного етапу розвитку освіти є вимога інтеграції різних складових цілей освіти для формування п'яти «фундаментальних» компетенцій: *політичні й соціальні компетенції* – здатність узяти на себе відповідальність, разом з іншими виробляти рішення й брати участь у їх реалізації, розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом, брати участь у функціонуванні демократичних інститутів; *міжкультурні компетенції*, що сприяють позитивним взаємостосункам людей різних національностей, культур і релігій, розумінню і

повазі один одного; *соціально-інформаційна компетенція*, що характеризує володіння інформаційними технологіями й критичне ставлення до соціальної інформації, що поширюється ЗМІ; *персональна компетенція* – готовність до постійного підвищення освітнього рівня, потреба в актуалізації і реалізації особистісного потенціалу, здатність самостійно набувати нових знань й умінь, здатність до саморозвитку; *комунікативна компетенція*, що полягає у здатності до полікультурного спілкування і виявляється в сукупності мовної, мовленнєвої і соціокультурної складових [4, с. 11].

У сучасних педагогічних дослідженнях соціокультурна компетентність трактується як інтегративна властивість особистості, що характеризує її теоретичну і практичну готовність до соціокультурної діяльності (Т. Жукова); визначає ціннісні орієнтації особистості та сприяє їх формуванню (О. Жежера), є необхідною для відповідального прийняття професійних завдань, осмислених у соціокультурному контексті, зумовлює готовність і здатність партнерів з комунікації до ведення діалогу на основі знань власної культури і культури партнера (Н. Муравйова).

Соціокультурна компетентність майбутніх перекладачів полягає у вмінні визначати спільне і культурно-специфічне в моделях розвитку різних країн, визнання права на існування різноманітних культурних моделей і формованих на їх основі уявлень, норм, вірувань, з одного боку, а також готовність представити свою країну і її культуру, конструктивно відстоювати власні позиції, приймаючи і поважаючи погляди інших, з іншого боку.

Структура соціокультурної компетенції майбутнього перекладача охоплює чотири компоненти: когнітивний (знання культури свого народу, а також культури країни, мова якої вивчається, історії країни, знання її моралі, звичаїв і традицій), аксіологічний (ціннісне ставлення до культури, прийняття культури світу, інших країн і народів); особистісно-операційний (здатність до спілкування з представниками іншої культури, вміння організувати роботу з представниками іншої національності й культури, вміння працювати в команді, вміння прогнозувати результати роботи); оцінно-рефлексивний (вміння оцінювати свою поведінку в різних ситуаціях соціокультурного спілкування). Соціокультурна компетентність у сучасній науці розглядається як системотвірний компонент іншомовної комунікативної і професійної компетентності майбутнього перекладача.

Процес формування професійної перекладацької компетентності нерозривно пов'язаний з процесом становлення особливої мовної особистості перекладача. На думку В. Комісарова, своєрідна мовна особистість перекладача «передбачає наявність у нього всебічних когнітивних і лінгвістичних знань, широкої загальнокультурної ерудиції, необхідних психологічних якостей і літературно-елоквентних здібностей» [1, с. 41].

Питанням підготовки перекладача як «вторинної мовної особистості» присвячені роботи І. Халєєвої. Згідно з твердженнями автора, у «мовної особистості» об'єктивується через лінгвосоціум і його текстову діяльність «еталонний» потенціал мовної та когнітивної свідомості «природного» інофона як носія і мови, і певної мовної та концептуальної (лінгвокогнітивної) картини світу.

Тривірневу організацію мовної особистості, запропоновану Ю. Карауловим (вербально-семантичний, тезаурусний і мотиваційний рівні), І. Халєєва уточнює, проводячи розмежування тезаурусної сфери на два взаємопов'язані, але багато в чому автономні конструкти: тезаурус-1 і тезаурус-2 [Див.: 2]. Перший співвідноситься з асоціативно-вербальною мережею мови і формує мовну картину мовної особистості, забезпечує її «глобальну» або концептуальну картину світу. Мови відрізняються одна від одної вербально-семантичною мережею, відповідно, їхні носії мають різний тезаурус-1. Водночас необхідно пам'ятати, що носії мови будуть відрізнятися і тезаурусом-2. Зазначене необхідно враховувати при підготовці фахівців із міжкультурної (або, у визначеннях автора, «інтерлінгвокультурної») комунікації. Автентичний текст як мовне «послання» являє собою лише вербальну «надбудову» над характерним для цієї «мовної особистості» потенціалом мовної та когнітивної свідомості, зміст повідомлення виникає із взаємодії цієї «вербальної» надбудови і лінгвокогнітивного базису. Створюючи своє повідомлення (текст), «мовна особистість» виходить із приблизної спільності згаданого тезаурусного потенціалу у себе і реципієнта, а перекладач якраз виступає в ролі реципієнта, постійно стикається з продуктом інофонної текстової діяльності. Отже, як справедливо зазначає І. Халєєва, для того, щоб комунікація відбулася, перекладач повинен бути «підключений» до тезаурусу-1 і тезаурусу-2 інофонної мовної особистості. Кінцева мета навчання перекладачів має бути сформульована як здатність розпізнавати і розуміти текстову діяльність інофона, що вимагає послідовного формування в студента рис інофонної мовної особистості, тобто прилучення його до вторинного мовного та когнітивного (соціокультурного) коду, іншими словами, до мовної та глобальної картин світу інофона. Зазначене підтверджує, що соціокультурна підготовка повинна бути основою формування професійно значущих компетенцій перекладача як інофонної мовної особистості. Процес формування професійної перекладацької компетенції, кінцевою метою якого є формування особливої мовної особистості перекладача, вимагає спеціального навчання, яке відрізнятиметься як від навчання з оволодіння іноземною мовою як засобом професійної діяльності, так і від професійного лінгвістичного навчання, наприклад, філолога або викладача іноземних мов.

В. Комісаров зазначає, що мовна особистість перекладача відрізняється від «звичайної», неперекла-

дацької особистості, і ці відмінності виявляються в усіх головних аспектах мовної комунікації: мовному, текстотвірному, комунікативному та професійно-технічному.

Щодо мовної компетенції, особливості перекладача полягають у тому, що він, по-перше, повинен володіти не однією, а двома мовами і, по-друге, межі й характер його мовної компетенції значною мірою нав'язуються ззовні. Це означає, що сфера і мета спілкування, вибір і спосіб вживання мовних засобів задаються оригіналом і не залежать від власного бажання перекладача. Відповідно, мовна компетенція перекладача повинна відрізнятися особливою гнучкістю, здатністю перебудовуватися, перемикатися з однієї мови на іншу, від сприйняття мовлення до його продукування. Окрім цього, вона повинна постійно розширюватися й удосконалюватися, особливо в порівняльному плані.

Особливості текстотвірної компетенції перекладача, під якою розуміють уміння створювати тексти різного типу відповідно до правил і стереотипів певної мови, також визначаються специфікою перекладача як носія двох мовних кодів. Перекладач зобов'язаний знати співвідношення правил текстопобудови в обох мовах і вміти створювати тексти різних типів цими мовами. Комунікативна компетенція визначається В. Комісаровим як «здатність людини до інференції – формування правильних висновків із мовних висловлювань про їх повний зміст чи «зміст» на основі фонової знань» [1, с. 46].

Специфіка комунікативної компетенції перекладача полягає в її зіставно-динамічному характері. Перекладач, враховуючи відмінності у фонової знаннях і ситуації спілкування у реципієнта перекладу, постійно змушений вирішувати, чи зможе відтворення мовного змісту оригіналу в перекладі дати необхідну базу для правильних висновків про глобальний зміст тексту, і за необхідності коректувати мовний зміст, вводячи відсутню фонову інформацію.

Під технічною компетенцією перекладача В. Комісаров розуміє специфічні знання, вміння та навички, що дозволяють виконувати професійну діяльність.

Формування соціокультурної компетенції студентів-майбутніх перекладачів здійснюється на основі компетентнісного, особистісно зорієнтованого, культурологічного, контекстного підходів. У його основі лежить ідея про активізацію навчально-пізнавальної діяльності студента, що розробляється у вітчизняній і зарубіжній педагогіці і психології. В основу моделі навчання покладено комплекс принципів, я-поміж яких: автентичності, опори на функціонально-адекватний текст, домінування проблемних завдань, єдність когнітивного та емоційного.

Формування соціокультурної компетентності у майбутніх перекладачів відбувається за трьома послідовними етапами.

Перший етап, що умовно був визначений як етап *етноцентризму*, відображає початковий рівень уявлень студентів про світову культуру, початкове знайомство з варіативністю і розмаїттям культур світового співтовариства, набуття знань про культуру рідної країни і країни, мова якої вивчається, умінь аналізувати і порівнювати їх іноземною мовою.

Другий етап (етап *культурного самовизначення*) охоплює вивчення різностильового матеріалу життя рідної країни і країни, мова якої вивчається, формування відкритості до сприйняття і взаємодії з представниками культури мови, що вивчається. Оцінка культури проводиться з позиції її норм і цінностей, виявлення і визначення загального і відмінного в історично сформованих культурних моделях.

Третій етап (етап *діалогу культур*) передбачає знання світової культури, аналіз досвіду культурного розвитку різних країн у взаємодії з різними культурами, виявлення ініціативи у процесі соціокультурного контакту з метою досягнення цінностей, духовної спадщини культури країни, мова якої вивчається, відповідальності за усунення будь-яких крос-культурних конфліктів.

Критеріями сформованості соціокультурної компетенції у майбутніх перекладачів детерміновано наступні: знання своєї культури і культури країни, мова якої вивчається (когнітивний); цінності культури, позитивне ставлення до культури світу (аксіологічний); вміння та навички спілкування з представниками іншої культури, вміння організувати діалог культур (особистісно-операційний); вміння та навички рефлексивної поведінки, самооцінка (оцінно-рефлексивний).

Педагогічними умовами, що сприяють формуванню соціокультурної компетентності студентів-майбутніх перекладачів виступають: ставлення викладача до студента як суб'єкта формування соціокультурної компетентності; урахування особистісних особливостей студентів, їх потреб, мотивів у процесі формування соціокультурної компетентності; використання особистісно-розвивального потенціалу предмета «іноземна мова», зміст якого проектується в широкий соціокультурний контекст життєдіяльності людини; наявність соціокультурної складової психолого-педагогічної компетентності викладача ВНЗ як показника його готовності до організації процесу формування соціокультурної компетентності у студентів.

Висновки. Соціокультурна компетентність є складовою комунікативної компетентності, оптимальний рівень розвитку соціокультурної компетентності визначається наявністю в майбутнього перекладача спеціальної системи мотивів, знань, умінь і навичок, що дозволяють успішно будувати позитивні стосунки з різними людьми, в тому числі несхожими за найрізноманітнішими параметрами: соціальними, національними, етнокультурними, релігійними, світоглядними і т. ін. Результати дослідно-експериментальної перевірки, засновані на реалізації

моделі формування соціокультурної компетентності студентів-майбутніх перекладачів, засвідчили, що можлива ефективна динаміка зростання рівнів сформованості соціокультурної компетентності студентів, що

навчалися за експериментальною методикою, підтвердили висунуту гіпотезу і ефективність розробленої моделі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение / В. Н. Комиссаров. – М. : ЭТС, 2002. – 424 с.
2. Халева И. И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи / И. И. Халева. – М. : Высшая школа, 1989. – 240 с.
3. *Counsel of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching,*

Assessment. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – 260 p.

4. Hutmacher W. Key competencies for Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED407717.pdf>

REFERENCES

1. Komissarov, V. N. (2002). *Sovremennoie perevodovedenie [Contemporary translation study]*. Moscow : ETS [in Russian].
2. Haleieva, I. I. (1989). *Osnovi teorii obucheniiia ponimaniuu inoiazichnoi rechi [Basis of the theory of teaching comprehending foreign speech]*. Moscow : Vysshaya shkola [in Russian].

3. Counsel of Europe (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge : Cambridge University Press.

4. Hutmacher, W. (1997). Key competencies for Europe. Retrieved from : <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED407717.pdf> [in English].

Елена Витальевна Ковтун,

доктор педагогических наук, доцент, профессор кафедры английской филологии и перевода, Национальный авиационный университет, просп. Космонавта Комарова, 1, г. Киев, Украина

ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

Статья посвящена раскрытию методики формирования социокультурной компетентности будущих переводчиков в процессе профессиональной подготовки в вузе. Обоснована целесообразность организации профессиональной подготовки будущих переводчиков на условиях компетентностного подхода. Определено, что социокультурная компетентность является системообразующим компонентом иноязычной коммуникативной и профессиональной компетентности будущего переводчика. Социокультурная компетентность будущих переводчиков заключается в умении определять общее и культурно-специфическое в моделях развития различных стран, признание права на существование различных культурных моделей и формируемых на их основе представлений, норм, верований, готовность представить свою страну и ее культуру, конструктивно отстаивать свои позиции, принимая и уважая взгляды других. Структура социокультурной компетентности будущих переводчиков охватывает когнитивный, аксиологический, личностно-операционный и оценочно-рефлексивный компоненты. Педагогическими условиями эффективного формирования социокультурной компетентности будущих переводчиков в вузе выступают следующие: признание студента субъектом формирования социокультурной компетентности; учет личностных особенностей студентов; использование личностно-развивающего потенциала предмета «иностранный язык», содержание которого проектируется в широкий социокультурный контекст жизнедеятельности человека; наличие социокультурной составляющей психолого-педагогической компетентности преподавателя как показателя его готовности к организации процесса формирования социокультурной компетентности студентов. Формирование социокультурной компетентности будущих переводчиков происходит в три этапа (этноцентризм, культурное самоопределение и диалог культур). Последовательная реализация этапов обучения способна существенным образом повысить уровень сформированности социокультурной компетентности студентов-будущих переводчиков.

Ключевые слова: будущие переводчики, социокультурная компетентность, педагогические условия, этапы формирования социокультурной компетентности.

Olena Kovtun,
*Doctor of Pedagogy, Associate Professor of the
Department of English Philology and Translation, National Aviation University,
Kosmonavta Komarova Avenue, 1, Kyiv, Ukraine*

**FORMATION OF FUTURE TRANSLATORS'
SOCIOCULTURAL COMPETENCE IN PROFESSIONAL TRAINING**

The article is dedicated to disclosing methods of sociocultural competence formation of future translators in the process of their professional training in a higher educational establishment. The expediency of organization of future translators' training on the terms of the competence approach is proved. It is determined that socio-cultural competence is a strategic component of foreign language communicative and professional competence of future translators. Sociocultural competence of future translators is viewed as their ability to determine general and culturally-specific features in the models of development of different countries, recognition the right on the existence of different cultural patterns and based on them ideas, norms, beliefs, readiness to represent a native country and its culture, constructively defend own positions, accepting and respecting the views of others. The structure of the socio-cultural competence of future translators covers cognitive, axiological, personal-operational and evaluative-reflective components. Pedagogical conditions of effective formation of sociocultural competence of future translators in higher educational establishments are the following: recognition of a student as a subject of sociocultural competence formation; use of student-developing potential of the subject "foreign language", the content of which is projected in a broad socio-cultural context of human life; availability of the socio-cultural component in psycho-pedagogical competence of a lecturer as an indicator of his / her willingness to organize the process of formation of sociocultural competence of students. Formation of sociocultural competence of future translators occurs in three stages (ethnocentrism, cultural self-determination and dialogue of cultures). Successive realization of stages of training can significantly improve the level of the development of sociocultural competence of students-future translators.

Keywords: future translators, socio-cultural competence, pedagogical conditions, stages of formation of the sociocultural competence.

Подано до редакції 26.01.15
